

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. I. Quam fuerit olim reputata probabilis opinio damnatæ; & quam certum sit eam iam esse improbabilem?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

se non fecisse aliquid, quod re vera fecit, intelligēdo intra se aliquid aliud, quod non fecit, vel aliam viam (forte, aliam diem) ab ea, in quo fecit, vel quod vis aliud additum verum, reuera non mentitur, nec est periurus.

3. Vigesima septima. *Causa utendi his a amphibologijs est, quoties id necessarium, aut utile est ad salutem corporis, honorem, res familiares tuendas, vel ad quemlibet alium virtutis actum, ita ut veritatis occultatio censatur tunc expediens, & studiosa.*

4. Vigesima octava. *Qui mediante commendatione, vel munere ad Magistratum, vel officium publicum promotus est, poterit cum restrictione mentali prestare iuramentum, quod de mandato Regis à similibus solet exigi, non habito respectu ad intentionem exigentis, quia non tenetur fateri crimen occultum.*

CAPVT I.

Quam fuerit olim reputata probabilis opinio damnata; & quam certum sit eam iam esse improbabilem?

SYMMARIVM.

Quam multi tradiderint opinionem de restrictione mentali? n. 5.

Fundamenta eius opinionis desumpta ex varijs Scripturae locis. num. 6. & seqq.

Certum est iam, eam opinionem non esse probabilem. n. 12.

An restrictio mentalis damnata sit solum quando fit cum iuramento, an etiam quando fit absque illo? num. 13.

5. **M**agno Doctorum plausu excipiebatur olim opinio de restrictionibus mentalibus pro

occultanda veritate, quādo ex causa iusta eam celare oportebat. Et eam tradidit P. Thomas Sanchez, lib. 3. sum. cap. 6. num. 15. & apud ipsum Angelus, Sylvester, Nauarrus, & Philarchus, & plures alij. Addit Lumbier, tom. 3. sum. num. 1825. tenuisse hanc opinionem plusquam quinquaginta Authores.

6. Fundamentum desumebant Authores ex Sacris Scripturis. Primum. Nam Christus Ioan. 7. dixit: *Vos ascendite ad diem festum hunc: ego autem non ascēdo ad diem festum istum, quia meum tempus nondum impletum est.* Et tamen postea ascendit, licet non manifestus: ergo illud dictum Christi Domini verum fuit ex restrictione mentis, scilicet [non ascendam manifeste.]

7. Secundum. Tobiaē 5. Angelus dixit Tobiaē: *Ex filijs Israel ego sum Azarias, Ananiae magni filius.* Quae verba secundum propriam significationem non sunt vera; videntur autem suam veritatem retinere ex aliqua interpretatione mente Angeli retentā.

8. Tertium. Genesis 27. Iacob dixit, se esse Esau, & fecisse, quae ei Isaac praeeperat. Et tamen multi Interpretes eum à mendacio vindicant propter sensum mente retentum.

9. Quartum. Nam Iudith multa dixit Holopherni, & militibus eius, quae sine mendacio subsistere non possent, nisi restrictione mentis abhibita. Vt cum dixit cap. 11. *Certum est, quod in perditionem dabuntur scilicet Israelitae: & illud; Misit me Dominus haec ipsa nunciare tibi.* Et illud: *Ego adducam te per mediam Hierusalem, & habebis omnem populum Israel, sicut oves, quibus non est pastor.* Et multa alia similia.

10. Quintum. Exod. 1. Praecipit Pharaō obstetricibus, ut pueros masculos ex Israelitis interficerent, atque

Tbo. Sen.
Angel.
Sylvester,
Nauarrus
Philarch.
Lumb.

aitque textus sacer: *Timuerunt autem obstetrices Deum, & non fecerunt iuxta preceptum Regis Aegypti, sed conseruabant mares. Quibus ad se accersitis Rex ait: Quidnam est hoc, quod facere uolulistis, ut pueros seruaretis? Quae responderunt: Non sunt Hebraeae, sicut Aegyptiae mulieres: ipse enim obstetricandi habent scientiam, & priusquam ueniamus ad eas, pariunt. Bene ergo fecit Deus obstetricibus, &c. Et quia timuerunt obstetrices Deum, edificauit eis domos.* Ex quibus constare videtur, obstetrices dixisse falsum, nisi cum restrictione mentis loquerentur; dum dixerunt, *feminas Israelitas parere, ante quam obstetrices accessissent ad eas; cum tamen constet ex textu, quod obstetrices seruauerint masculos.* Constat etiam, Deum affecisse praemio obstetrices; cum tamen, si dixissent mendacium, illud non esset laudabile, neque dignum praemio.

11. Multa alia similia afferuntur ex Sacra Scriptura, quae uideri possunt apud Caramuelem in libro, qui inscribitur *Haplot* art. 1. à num. 8. quae libenter omitto, quia ex ijs, quae ad haec responderimus, facilis fiet responsio ad reliqua.

12. Quibus tamen non obstantibus, dicendum est, iam esse certum ex oraculo Romanae Cathedrae, non esse licitum usum restrictionum mentalium: quia ubi nobis certo innotuit, aliquam doctrinam esse reprobam à Romana Cathedra, praecipue circa mores, tenemur & nos eam reprobare; eo quod Pontifex errare non possit in doctrina morum; ut tamquam certissimum late demonstrauit in 1. part. *Chris. Theol. disp. 9. cap. 6. art. 1. & 2.* & hic in disert. proemiali.

13. Rogabis, an reprobatus maneat usus restrictionum mentalium, solum dum usurpatur cum iuramen-

to; an etiam, quando absque iuramento usurpatur? Et respondeo, circa utrumque reprobari restrictionem mentalem. Id enim satis clare constat ex ipsa censura ex illis ultimis uerbis propositionis damnatae 26. *Reuera non mentitur, neque est periurus.* Vbi utrumque damnat Pontifex. Imò & ex eo uerbo, *neque est periurus* sufficienter declaratur, restrictionem mentalem esse mendacium, cum in periurio includatur mendacium.

CAPVT II.

Qui nam scrupuli, & dubitationes exorta fuerint occasione huius damnationis?

NON EGET SVMMARIO.

14. **A** Deò erat communis praxis restrictionum mentalium, ut statim atque exiit in publicum haec damnatio earum, accurrerint fideles ad viros doctos, turbati scrupulis, & dubitationibus, ad capiendum consilium, quomodo caelare debebant ea, quae non oportet manifestare. Eo quod assueti erant ea caelare restrictionibus mentalibus; vel quia illis non erat modus alius caelandi ueritatem; vel quia existimabant, omnem omnino amphibologiam amputari. Ideò preponam plurima dubia ex ijs, quae ad consultationem ueniebant, ut exijs melius explicetur praxis, quae tenenda est.

15. Primo, Confessarius, qui iure Diuino tenetur ad sigillum, ex confessione Sacramentali nouit, Petrum fuisse adulterum: & interrogatur ab amico, an Petrus commiserit adulterium? Si dicit simpliciter, se ignorare, mentitur; si fatetur, uolat sigillum; si tacet, consentire uidetur: ergo ad uitanda haec extrema, debet

Ecc dice-